

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

V rakúskych právnych predpisoch sa rozlišujú tri druhy rozvodu: rozvod z dôvodu zavinenia, rozvod z dôvodu zrušenia spoločnej domácnosti, ktoré trvá minimálne tri roky, a rozvod dohodou.

Manžel/manželka môže požiadať o rozvod, ak druhý partner závažným manželským previnením alebo nečestným či nemravným správaním zavinil taký hlboký rozvrat manželstva, že obnovenie partnerského spolužitia už nemožno očakávať.

Ak manželia nežijú v spoločnej domácnosti tri roky, každý z manželov môže požiadať o rozvod z dôvodu hlbokého trvalého rozvratu manželstva.

Ak manželia nežijú spolu minimálne pol roka, obaja priznávajú trvalý rozvrat manželského vzťahu a obidvaja súhlasia s rozvodom, môžu podať žiadosť o rozvod spoločne.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Hlavným dôvodom na rozvod je trvalý rozvrat manželstva. Tento rozvrat môže spôsobiť závažné manželské previnenie jedného z partnerov, najmä ak sa jeden z manželov dopustil nevery či fyzického násillia na manželskom partnerovi alebo mu spôsobil ťažkú psychickú ujmu. Druhý partner môže požiadať o rozvod, aj keď konanie nemožno považovať za manželské previnenie, lebo spočíva v duševnej chorobe alebo porovnateľnej poruche, ale manželstvo je napriek tomu tak hlboko rozvrátené, že sa nemôže očakávať obnovenie partnerského spolužitia, ktoré zodpovedá manželstvu. Druhý z manželov môže požiadať o rozvod aj v prípade, keď jeho partner trpí ťažkou nákazlivou alebo odpudzujúcou chorobou. Vo všetkých týchto prípadoch musí ten manželský partner, ktorý žiada o rozvod, preukázať existenciu uvádzaných dôvodov. Ak však manželia nežijú v spoločnej domácnosti tri roky, nie je potrebné tvrdiť, že došlo k manželskému previneniu, ani ho dokázať.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

V zásade si zachová každý z manželov svoje priezvisko, ktoré mal počas manželstva. Ak jeden z manželov pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela, môže sa vrátiť k svojmu predchádzajúcemu priezvisku.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Manželia sa môžu v zásade úplne voľne dohodnúť na rozdelení majetku. Môžu tak urobiť buď vzájomným zrieknutím sa majetku (čo znamená, že rozdelenie spoločného vlastníctva zo zákona počas manželstva sa zachová aj po zrušení manželstva), rozdelením akéhokoľvek zmluvne nadobudnutého majetku v spoločnej držbe, alebo postúpením majetku z jedného manželského partnera na druhého.

Ak manželia nedospeli k dohode o majetku, môže každý z nich požiadať o súdne rozdelenie určitých častí majetku patriaceho obidvom manželom. Rozdelí sa medzi nich takzvaný „manželský majetok“ a „manželské úspory“. K manželskému majetku patrí byt manželov a zariadenie domácnosti a všetky ostatné veci, ktoré počas manželského spolužitia skutočne používali obidvaja manželia v každodennom živote. Manželské úspory sú všetky majetkové hodnoty nadobudnuté manželmi počas manželského spolužitia.

Z rozdelenia majetku sú vyňaté všetky veci, ktoré manželia priniesli do manželstva alebo zdedili, alebo im boli darované treťou stranou. Ďalej sú vyňaté veci slúžiace na osobné účely alebo výkon povolania len jedného manžela, ako aj podniky a účastiny v podnikoch, ak nepredstavovali len čisté majetkové hodnoty.

Súd musí rozdeliť majetok podľa oprávnenosti s riadnym zohľadnením všetkých relevantných okolností, pričom osobitnú pozornosť venuje významu a rozsahu prínosu každého z manželov k nadobudnutiu manželského majetku a vytvoreniu manželských úspor, ako aj k prospechu detí. Ako prínos sa hodnotí poskytnutie výživného, súčinnosť pri zárobkovej činnosti, vedenie spoločnej domácnosti, starostlivosť o spoločné deti a ich výchova a každá iná manželská pomoc.

3.3 maloleté deti manželov

Od nadobudnutia účinnosti zákona o zmene zákona o právach nepľnoletých z roku 2001 (*Kindschaftsrechts-Änderungsgesetz*) dňa 1. júla 2001 majú rodičia nežijúci v spoločnej domácnosti široké možnosti pri úprave opatrovníckych vzťahov. Ak dôjde k rozvodu manželstva, obidvaja rodičia si zvyčajne zachovávajú spoločné rodičovské práva a povinnosti vzťahujúce sa na nepľnoleté deti. Ak však chcú zachovať starostlivosť oboch rodičov v plnom rozsahu ako pri jestvujúcom manželstve, musia predložiť súdu v primeranom čase dohodu o obvyklom mieste pobytu dieťaťa. Rodičia môžu takisto uzavrieť dohodu na súde, podľa ktorej má jeden rodič výhradné rodičovské práva a povinnosti alebo rodičovské práva a povinnosti jedného rodiča sa obmedzujú na osobitné záležitosti.

Od prijatia zákona o zmene zákona o právach nepľnoletých a menách z roku 2013 (*Kindschafts- und Namensrechtsänderungsgesetz*) súd môže udeliť rodičom spoločný výkon rodičovských práv a povinností proti prianiu jedného alebo obidvoch rodičov, ak sa domnieva, že spoločný výkon rodičovských práv a povinností je v záujme dieťaťa. Rodičia sa potom musia dohodnúť, s ktorým z rodičov dieťa bude žiť. Ak spoločný výkon rodičovských práv a povinností nie je v záujme dieťaťa, súd musí rozhodnúť, ktorému z rodičov udelí výhradné rodičovské práva a povinnosti.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Manželský partner, ktorý sa prevínil sám alebo v prevažnej miere, musí druhému partnerovi platiť dostatočné výživné na zachovanie životných pomerov manželov, ak tento manželský partner nemá dostatočné príjmy z majetku alebo zárobkovej činnosti, ktoré možno v závislosti od okolností od neho primerane očakávať. Ak sú za rozvod vinní obaja manželia, ale ani jeden nie je vinný v prevažnej miere, je možné manželskému partnerovi, ktorý nie je schopný žiť sám, priznať príspevok na výživné, ak je to oprávnené vzhľadom na potreby, ako aj majetkové a zárobkové pomery druhého manžela. Každá takáto nariadená povinnosť môže byť časovo obmedzená. V prípade rozvodu dohodou sa manželia môžu slobodne dohodnúť, či jeden partner bude druhému poskytovať výživné alebo či sa vzájomne vzdajú nárokov na výživné.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Takéto ustanovenie v rakúskych právnych predpisoch neexistuje.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Pozri odpoveď na otázku 4.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Pozri odpoveď na otázku 4.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

V rakúskom manželskom práve sa stanovuje „neplatnosť manželstva“ (*Ehenichtigkeit*). Manželstvo je neplatné, ak sa uzavretie manželstva neuskutočnilo predpísanou formou, ak bol jeden z manželov v čase uzavretia manželstva nespôsobilý na právne úkony alebo sa nachádzal v stave bezvedomia či prechodnej duševnej poruchy alebo ak bolo manželstvo uzavreté výlučne alebo prevažne s tým účelom, aby sa manželovi umožnilo používať priezvisko alebo získať štátnu príslušnosť druhého manžela bez toho, aby vzniklo manželské spoluzitíe. Ďalej je manželstvo neplatné, ak jeden z manželov v čase uzavretia manželstva žil s treťou osobou v platnom manželstve alebo ak manželstvo bolo uzavreté v rozpore so zákonom medzi pokrvnými príbuznými. Manželstvo môže byť anulované rozhodnutím súdu, ak v čase uzavretia manželstva bola obmedzená právna spôsobilosť jedného z manželov a jeho zákonný zástupca neudelil súhlas s uzavretím manželstva, ak jeden z manželov pri uzavretí manželstva nevedel, že ide o uzavretie manželstva, alebo ak to aj vedel, nechcel predložiť vyhlásenie o tom, že chce uzavrieť manželstvo, ak sa jeden z manželov pomýlil v osobe druhého manžela, ak sa pri uzavretí manželstva pomýlil v takých okolnostiach týkajúcich sa osoby druhého manžela, ktoré by v prípade, že by vedel o stave vecí, a pri správnom posúdení podstaty manželstva viedli k tomu, že by sa zdržal uzavretia manželstva, ak bol k uzavretiu manželstva vedený nedobromyseľným uvedením do omylu v súvislosti s podstatnými skutočnosťami alebo ak bol k uzavretiu manželstva protiprávne donútený (hrozbou).

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Pozri odpoveď na otázku 7.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

V prípade anulovania manželstva sa posudzuje manželstvo tak, akoby nikdy nebolo uzavreté. Ak čo len jeden z manželov nemal vedomosť o neplatnosti manželstva v čase jeho uzavretia, pomer manželov v majetkovoprávnom vzťahu sa bude riešiť v súlade s príslušnými predpismi, ktoré platia v prípade rozvodu. Všetky deti pochádzajúce z manželstva sa budú aj po anulovaní manželstva posudzovať ako manželské.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Manželstvo môže rozviesť alebo vyhlásiť za neplatné len súd. Otázky týkajúce sa rozvodu sa však môžu riešiť aj mimosúdne (napr. mediáciou).

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadosti?

V konaniach o rozvode alebo anulovaní manželstva alebo o platnosti či neplatnosti manželstva sú príslušné okresné sudy (*Bezirksgerichte*). V prípade takýchto konaní je príslušný výlučne ten okresný súd, v ktorého správnom obvode manželia majú alebo naposledy mali spoločné obvyklé miesto pobytu. Ak v čase podania návrhu nemá ani jeden z manželov obvyklé miesto pobytu v tomto správnom obvode alebo ak v Rakúsku nemali spoločné obvyklé miesto pobytu, je výlučne príslušný ten súd, v ktorého správnom obvode sa nachádza obvyklé miesto pobytu odporcu, alebo ak odporca takéto obvyklé miesto pobytu v Rakúsku nemá, súd v obvyklom mieste pobytu navrhovateľa. V ostatných prípadoch je príslušný okresný súd Vnútorého mesta Viedeň (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*). Jurisdikcia rakúskych súdov pre takéto konania platí vtedy, ak jeden z manželov je štátny občan Rakúska, ak odporca alebo v prípade návrhu na anulovanie manželstva podaného oboma manželmi aspoň jeden z nich má svoje obvyklé miesto pobytu v Rakúsku alebo ak navrhovateľ má svoje obvyklé miesto pobytu v Rakúsku a buď obaja manželia mali svoje posledné spoločné obvyklé miesto pobytu v Rakúsku, alebo navrhovateľ je bez štátnej príslušnosti alebo v čase uzavretia manželstva bol štátnym príslušníkom Rakúska. Napriek tomu, že táto miestna príslušnosť súdu je výlučná, dohoda o inom súde je prípustná.

Návrhy na rozvod manželstva musia byť v súlade so všeobecnými formálnymi predpismi žaloby. Návrhy na rozvod manželstva dohodou, o ktorých sa rozhoduje v nesporovom konaní, musia byť podpísané obidvoma manželmi. Vo všetkých prípadoch však musí byť priložený sobášny list. Takisto sa odporúča priložiť k návrhu všetky ďalšie podporné doklady.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

V konaniach o rozvod manželstva je možné požiadať o právnu pomoc v súlade so všeobecnými predpismi o právnej pomoci (pozri „Právna pomoc – Rakúsko“). V konaní o rozvod manželstva právne zastupovanie nie je povinné, ale účastníka konania, ktorý nechce pred súdom vystupovať sám, môže zastupovať len advokát („relativer Anwaltszwang“).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa o rozvode alebo anulovaní manželstva alebo o platnosti či neplatnosti manželstva je možné sa odvolať na príslušnom nadriadenom súde, t. j. krajskom súde (*Landesgericht*), ktorý je súdom druhého stupňa nadriadeným príslušnému okresnému súde. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je revízia možná len vtedy, keď rozhodnutie závisí od riešenia právnej otázky hmotného práva alebo procesného práva, ktorá má význam pre zachovanie jednoty právneho poriadku, právnej istoty alebo právneho vývoja, napríklad preto, že odvolací súd sa odchýli od judikatúry Najvyššieho súdneho dvora, takáto judikatúra chýba alebo je nejednotná.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Takéto rozhodnutie sa (s výnimkou rozhodnutí Dánska) v Rakúsku automaticky uznáva podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“), t. j. bez osobitného postupu uznávania. Na základe nariadenia Brusel IIa sa spravidla vyžaduje, aby sa po 1. marci 2001 vo veci rozvodu, zrušenia alebo anulovania manželstva začalo súdne konanie (výnimky sú uvedené v článku 64 nariadenia Brusel IIa). V starších prípadoch sa v prvom rade uplatňuje nariadenie, ktoré predchádzalo nariadeniu Brusel IIa. Rozhodnutia Dánska si spravidla vyžadujú osobitný postup uznávania.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Návrh na neuznanie zahraničných rozsudkov o rozvode treba podať na okresný súd, v ktorého správnom obvode majú alebo naposledy mali účastníci konania spoločné obvyklé miesto pobytu. Ak nemá ani jeden z účastníkov konania obvyklé miesto pobytu v tomto správnom obvode alebo ak v Rakúsku nemali spoločné obvyklé miesto pobytu, je príslušný okresný súd, v ktorého správnom obvode sa nachádza obvyklé miesto pobytu odporcu, alebo ak odporca takéto obvyklé miesto pobytu v Rakúsku nemá, súd v obvyklom mieste pobytu navrhovateľa. V ostatných prípadoch je príslušný okresný súd Vnútorého mesta Viedeň (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*) (podľa § 76 rakúskeho zákona o súdnej príslušnosti – *Jurisdiktionsnorm*).

Konanie sa riadi ustanoveniami rakúskeho zákona o nesporových konaniach (*Außerstreitgesetz*). Navrhovateľ musí v súlade s článkom 37 nariadenia Brusel IIa predložiť vyhotovenie rozhodnutia, ako aj osvedčenie vydané príslušným súdom alebo príslušným orgánom členského štátu pôvodu v súlade s článkom 39 nariadenia Brusel IIa.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Právo, ktorým sa riadi rozvod v prípadoch, ktoré súvisia s právom iného štátu, sa určuje v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku (Ú. v. EÚ L 343, 29.12.2010, s. 10), známym ako nariadenie Rím III. Kolízne normy nariadenia Rím III sa považujú za tzv. loi universelle, aj keď rozhodným právom nie je právo členského štátu, ktorý sa zúčastňuje na posilnenej spolupráci.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Prívitáme vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 17/01/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.